

Vastaus valtuustoaloitteeseen kielikylpyjen lisäämisestä

Ruotsinkielinen koulutusjaosto 27.2.2024 § 7

Valmistelu- ja lisätiedot:

Pedagogisesta laadusta vastaava rehtori Jessica Gillberg
jessica.gillberg@porvoo.fi

Emilia Mattsson Nortamo ehdottaa valtuustoaloitteessa Mera språkbud – Lisää kielikylpyä, vastaanotettu 27.4.2023, selvitystä suomenkielisten kielikylpyjen/-suihkujen tarpeesta, jotta oppilaat, joiden äidinkieli on ruotsi, oppisivat suomea tehokkaasti. Kielikylpy/-suihku voisi aloitteen mukaan varmistaa sen, että kaikki oppilaat oppivat kotimaiset kielet.

Kielikylpy on vapaaehtoinen opetusmenetelmä, jossa kieli omaksutaan käyttämällä sitä luontevissa tilanteissa. Tavoitteena on toimiva kaksi- tai monikielisyys. Kielikylpymenetelmän ajatuksena on varmistaa vähemmistökielten säilyminen. Pietarsaari on ainoa kunta, joka tarjoaa sekä ruotsin- että suomenkielisiä kielikylpyjä, sillä suomen- ja ruotsinkielisten välinen jakauma on niin tasainen. Jotkin suomenruotsalaiset kunnat ovat päättäneet ottaa käyttöön suomenkielisen kielikylvyn silloin, kun oppilailla ei ole minkäänlaisia mahdollisuuksia oppia kieltä muulla tavoin kokonaan ruotsinkielisessä ympäristössä.

Porvoossa tarjotaan kielikylpyopetusta ruotsiksi, koska ruotsi on vähemmistöasemassa. Porvoon ruotsinkielisillä lapsilla ja nuorilla on monia mahdollisuuksia eri kieliryhmien väliseen yhteistyöhön, ja verkostot ovat laajat riippumatta koulun opetuskielestä.

Porvoon kaupunki tarjoaa varhaiskasvatusta, esiopetusta, perusopetusta ja lukio-opetusta sekä valmistavaa opetusta sekä ruotsiksi että suomeksi. Kaksikielisyys on yksi Porvoon paikallisista erityispiirteistä samalla kun monikielisten lasten määrä kasvaa sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa. Opetuksen järjestäjän tulee perusopetuslain 15 § 1 momentin mukaan hyväksyä opetussuunnitelma erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä ja saamenkielistä sekä tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten.

Porvoon ruotsinkielisissä kouluissa suomi on A1-kielen asemassa, keväästä 2020 lähtien oppilaat ovat saaneet suomen opetusta jo 1. luokalta lähtien. Oppilaat opiskelevat luokilla 1–9 yhteensä 18 vuosiviikkotuntia suomea. Opetusta tarjotaan A1-suomena tai äidinkielenomaisena suomena riippuen oppilaiden suomen kielen lähtötasosta sekä siitä, missä määrin he voivat harjoittaa suomen kieltä koulun ulkopuolella. Porvoon ruotsinkielisistä oppilaista 45 % opiskelee suomea äidinkielenomaisen oppimäärän mukaisesti. Åbo Akademi ja Jyväskylän yliopisto ovat yhdessä opetushallituksen kanssa tutkineet A1-kielen varhaisopetusta. Vuoden 2020 tulokset osoittavat, että niin oppilaat, opettajat kuin huoltajat suhtautuvat myönteisesti suomen kieleen ja A1-kielen aikaistamiseen. Varhaisen

aloittamisen katsotaan tarjoavan hyvät mahdollisuudet siihen, että leikkimielisillä opetusmenetelmillä alkanut kielenoppiminen koetaan myönteiseksi. Oppilaiden suomen kielen lähtötaso ja mahdollisuudet harjoittaa suomen kieltä ovat hyvin vaihtelevia, siksi jako A1-suomeen ja äidinkielenomaiseen suomeen on tärkeä.

Keskusteluun suomen kielen opetuksesta ruotsinkielisille oppilaille ovat osallistuneet varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen edustajat. Prosessin aikana on oltu yhteydessä myös Emilia Mattsson Nortamoon, jonka laatima valtuustoaloite on.

Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on ilmennyt seuraavaa:

- Ruotsinkielisen perusopetuksen ja lukio-opetuksen opetushenkilöstö seuraa oppilaiden oppimistuloksia sekä kehittää opetusta edelleen ryhmän tarpeiden mukaisesti varmistaakseen, että oppilaat, joiden äidinkieli on ruotsi, oppivat myös suomea tehokkaasti.
- Opetuksessa hyödynnetään kaksikielisen organisaation tarjoamia mahdollisuuksia. Kielirajat ylittävä yhteistyö on mahdollista niin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa kuin lukio-opetuksessakin.
- Kouluilla on tarvittaessa mahdollisuus järjestää kielisuihkuja kokonaan ruotsinkielisille oppilaille. Opetushallituksen kerhotoimintaan myöntämän valtionavustuksen turvin koulut voivat järjestää omia kerhoja tarpeiden ja kiinnostuksen pohjalta.
- Keskitetysti järjestettyjä harrastuskerhoja tarjotaan kouluille yli kielirajojen, jotta oppilaat voisivat kehittää viestintätaitojaan luontevasti.
- Henkilökunta seuraa aktiivisesti jatkokoulutustarjontaa ja pilotoi mahdollisuuksien mukaan uusia opetus- / yhteistyömuotoja varmistaakseen suomen kielen opetuksen laadun.

Voidaan sanoa, että ruotsinkielisten koulujen oppilaiden suomen kielen taidot heidän aloittaessaan koulunkäynnin vaihtelevat suuresti. On oppilaita, jotka tulevat kokonaan ruotsinkielisestä kodista ja ruotsinkielisestä ympäristöstä, ja on oppilaita hyvin kaksikielisestä ympäristöstä, jossa suomi kuuluu luontevana osana oppilaan arkeen.

Tilanne ei kuitenkaan ole uusi, ja kouluilla on näihin tarpeisiin vastaamiseen vaadittavat resurssit, kokemus ja tietämys. Opetusta voi vaihdella, ja kaikki koulut tarjoavat sekä äidinkielenomaista että A1-suomea. Sen lisäksi kaksikielisessä kaupungissamme on hyvät mahdollisuudet yhteistyöhön ja erilaista kerhotoimintaa. Sekä valtion tasolla että paikallisesti järjestetään jatkokoulutusta suomen kielen opettajille, ja ruotsinkielinen perusopetus seuraa aktiivisesti, mitä sellaisia menetelmiä kehitetään, jotka todistetusti tukevat suomen oppimista.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen johtaja

Jaosto päättää antaa seuraavan lausunnon vastauksena aloitteeseen ja on sitä mieltä, että ruotsinkielisissä kouluissa annettava suomen kielen opetus ja aktiivinen kehittämistyö turvaavat sen, että kaikki oppilaat oppivat kotimaiset kielet.

Vastaus toimitetaan edelleen kasvun ja oppimisen lautakunnalle.

Päätös

Jaosto päätti antaa seuraavan lausunnon vastauksena aloitteeseen ja on sitä mieltä, että ruotsinkielisissä kouluissa annettava suomen kielen opetus ja aktiivinen kehittämistyö turvaavat sen, että kaikki oppilaat oppivat kotimaiset kielet.

Vastaus toimitetaan edelleen kasvun ja oppimisen lautakunnalle.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 04.04.2024 § 39
390/12.00.00/2024

Valmistelu ja lisätiedot
perusopetus ja lukiokoulutusjohtaja Rikard Lindström,
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Emilia Mattsson Nortamon 27.4.2023 saapunut valtuustoaloite "Mera språkbad – Lisää kielikylpyä" on käsitelty ruotsinkielisessä koulutusjaostossa 14. maaliskuuta 2024. Jaosto päätti, että vastaus toimitetaan Kasvun ja oppimisen lautakuntaan.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen edustajat ovat osallistuneet keskusteluun suomen kielen opetuksesta ruotsinkielisille oppilaille. Prosessin aikana on oltu yhteydessä myös valtuustoaloitteen tehneeseen Emilia Mattsson Nortamoon.

Sivistysjohtaja

Kasvun ja oppimisen lautakunnalla ei ole lisättävää ruotsinkielisessä koulutusjaostossa käytyyn käsittelyyn ja päättää esittää kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu annetaan vastauksena Emilia Mattsson Nortamon valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunnalla ei ollut lisättävää ruotsinkielisessä koulutusjaostossa käytyyn käsittelyyn ja päättää esittää kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu annetaan vastauksena Emilia Mattsson Nortamon valtuustoaloitteeseen.